

Poèetak gradnje HE Ulog na Neretvi?

26 April 2013

Kako javljaju domaæi mediji Srebrenka Goliæ, ministarka Ministarstva graðevine, prostornog ureðenja i ekologije u Vladi RS-a, doðaron;la je èak u Kalinovik dana 25.04.2013. godine kako bi „sveèano“ uruèila graðevinsku dozvolu firmi EFT HE Ulog, kao investitoru i koncesionaru za izgradnju hidroelektrane Ulog na gornjem toku Neretve. Graðevinska dozvola je uruèena investitoru dvije i pol godine nakon stvarnog poèetka izvoðenja graðevinskih radova na terenu koji su u direktnoj funkciji projekta HE Ulog (pristupni putevi i sl.).

Par desetina kilometara nizvodno od entitetske linije (odnosno planirane lokacije strojare HE Ulog) Neretva je tokom proðaron;log ljeta i jeseni skoro svakodnevno tekla zamuæena uslijed pomenutih graðevinskih radova koji joðaron; uvijek nisu uðaron;li u korito Neretve. Ovi ekcesi i zamuæenja u „federalnom“ dijelu Neretve formalno ne postoje u Studiji uticaja na životnu sredinu HE Ulog jer se u istoj decidno navodi kako nikakvih negativnih nizvodnih uticaja neæe biti prilikom gradnje i eksploatacije elektrane. Ovakva Studija je odobrena od strane nadležnog Ministarstva ministarke Goliæ, te je na osnovu Studije izdata ekoloðaron;ka, a zatim i graðevinska dozvola. Na ovakvu Studiju su u Proceduri procjene uticaja na životnu sredinu data negativna miðaron;ljenja subjekata iz FBiH (NVO sektor, Opæina Konjic i dr.), ali niti su uvaæena od strane Ministarstva niti je obrazloæeno iz kojeg razloga nisu uvaæena. E sad, da li vjerovati papiru (studiji) ili svojim oèima? Pitamo se kakve li æe tek posljedice nastati kada graðevinske maðaron;ine uðu u korito Neretve i poènu radove na temeljima glavne i dvije pomoæne brane? Toliko o Studiji uticaja na životnu sredinu HE Ulog i sramnoj reakciji, kako nadležnog Ministarstva u Vladi RS-a, tako i nadležnog Ministarstva okoliðaron;a i turizma u Vladi FBiH.

Projekat hidroelektrane Ulog najavljuvan je od strane investitora kao prvi energetski projekat u BiH koji æe se graditi u skladu sa strogim ekoloðaron;kim principima i Direktivama Evropske unije. Da su to samo fraze kojima se projekat æeli predstaviti javnosti kao „prijateljski“ pokazala je i pomenuta Studija uticaja na životnu sredinu. Ipak, stvari su postale mnogo jasnije kada je investitor aplicirao kod Evropske razvojne banke (EBRD) sa zahtjevom za kreditiranje projekta HE Ulog. Obzirom da ova banka ima utvrðene ekoloðaron;ke i druðaron;tvene standarde prema kojoj ocjenjuje prihvatljivost svakog projekta kojeg ima namjeru finansirati, tako je i u ovom sluèaju uslovlila davanje potpore dodatnim analizama projekta. Meðutim, oèigledno je da ti „evropski“ standardi EBRD-a u ovom sluèaju nisu zadovoljeni jer se EFT Grupa u meðuvremenu okrenula drugim izvorima finansiranja. Novi izvor finansiranja pronaðen je u kreditima kineskih banaka koji su uslovljeni angaæovanjem kineskih firmi i opreme. Tako je investitor potpisao ugovor sa kineskom kompanijom Sinohydro koja bi trebala obaviti posao po sistemu „kljuè u ruke“. Moæda nije zgoreg spomenuti da je ovoj kompaniji projekat gradnje HE Ulog prvi posao na podruèju Evrope. Toliko o „strogim ekoloðaron;kim principima i evropskim direktivama“ na koje se konstantno poziva EFT Grupa.

Sa druge strane, veoma teðaron;ko je spoznati u èemu se zapravo ogleđa steteðaron;ki javni interes na osnovu kojeg je dodjeljena koncesija za koriðaron;tenje ovog javnog prirodnog dobra. Sve poslove na izgradnji HE Ulog (ukljuèujuæi i ugradnju opreme) æe raditi strane firme bez obaveze upoðaron;ljanja domaæe radne snage. Koncesija je izdata na osnovu samoinicijativne ponude (bez tendera) i uz mizerne naknade lokalnoj zajednici. Pored toga, javna firma Elektroprenos se obavezala da æe investirati dræavne novce u izgradnju elektro-naponske mreæe koja æe uvezati HE Ulog u postojeæi sistem i time velikoduðaron;no pomoæi privatnom investitoru da plasira na træiðaron;te proizvedenu energiju. A lokalna zajednica æe itekako profitirati time ðaron;to æe par ljudi raditi na obezbjeðenju elektrane, obzirom da su ovakve vrste postrojenja odavno digitalizovane i njima se upravlja automatski. Meðutim, ministarka Goliæ nije zaboravila napomenuti „da æe kompanija EFT, èiji je predsjednik Vuk Hamoviæ, osigurati znaèajan broj stipendija za uèenike i studente, koji æe u narednom periodu biti angaæovani u radu ove hidroelektrane“. Aferim!